

การพัฒนาผู้เรียนอาชีวศึกษาด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

นำเสนอเมื่อ : 22 ก.ย. 2552

การพัฒนาผู้เรียนอาชีวศึกษาด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

อุดมศักดิ์ มีสุข
นิสิตปริญญาเอก สาขาอาชีวศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 ประเทศไทยและประเทศอื่นๆ ทั่วโลก ได้เริ่มเข้าสู่กระแสใหม่ของการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมฐานความรู้ และระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge – based society/economy: KBS/KBE) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ จะนำไปสู่การใช้ความรู้ (knowledge) และ

นวัตกรรม (Innovation) เป็นปัจจัยหลักในการพัฒนา และการผลิตมากกว่าที่ดิน แรงงานและเงินทุน ดังนั้นปัจจัยการพัฒนาตามแนวทางของเศรษฐกิจฐานความรู้

จึงเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างมีอาจหลีกเลี่ยงได้ นโยบายปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย

ที่กำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบันเห็นได้ชัดว่ามีความสอดคล้องกับกระแสดังกล่าว เพราะพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ.2542 ได้กำหนดเป้าหมายไว้ว่า ในอนาคตคนไทยทุกคน จะได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างน้อย 12 ปี

และจะมีความสามารถทักษะในกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ดังนั้นเทคโนโลยีก็ยิ่งทวีบทบาทสำคัญมากขึ้นในการศึกษา โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีศักยภาพสูงในการเป็นแหล่งข้อมูล

ถ่ายทอดแลกเปลี่ยนความรู้ ระหว่างปัจเจกบุคคล องค์กร ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นไปจนถึงระดับชาติ

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ได้ระบุไว้ในรายงานการพัฒนาคอน 2544 ว่าการลงทุนเรื่องสารสนเทศและการสื่อสารทั่วโลกจะเพิ่มขึ้นจาก 2.2 หมื่นล้านเหรียญในปี 2543 เป็น 3 หมื่นล้านเหรียญ ในปี 2549

ดังนั้นประเทศไทยจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ต่อผลกระทบจากการขยายตัวของเทคโนโลยีดังกล่าวทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม

รวมทั้งรูปแบบของการศึกษาและการเรียนรู้ของประชาชน

ซึ่งต้องคำนึงถึงบริบทของสถานะโลกและกำหนดให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ด้วยความตระหนักในสถานะดังกล่าวแผนพัฒนาเศรษฐกิจ

และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) จึงมุ่งเสริมสร้างขีดความสามารถจากรากฐานของสังคมให้เข้มแข็งและรู้เท่าทันโลก

และมีแผนพัฒนาสื่อมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ และโทรคมนาคม เพื่อการพัฒนาคอนและสังคม (พ.ศ. 2542-2551) ขึ้น เพื่อกำหนดทิศทาง

ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตลอดจนการพัฒนากระบวนการสื่อสารมวลชน

ทุกพื้นที่อย่างทั่วถึง นอกจากนี้กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศระยะที่สองมีเป้าหมายการพัฒนาอยู่ระหว่าง

พ.ศ. 2544-2553 ยังมุ่งเน้นการพัฒนาสารสนเทศด้านต่าง ๆ

เพื่อนำไปสู่ “สังคมบนฐานความรู้” หรือ “เศรษฐกิจบนฐาน ความรู้” (Knowledge – based society/economy : KBS/KBE) โดยได้กำหนดให้ การพัฒนา e-learning เป็นยุทธศาสตร์หลักด้านหนึ่งของการพัฒนา

การเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) เป็นส่วนหนึ่งของ e-Education และกำลังแพร่หลายไปทั่วโลกในขณะนี้

สำหรับประเทศไทยนั้น บทบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่กำหนดให้รัฐต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน

ในการรับการศึกษาภาคบังคับแก่ปี และกำหนดให้รัฐจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน ทำให้เห็นได้ชัดว่า e-learning สามารถจะเป็นแนวทางหนึ่งซึ่งช่วยสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับประชาชนได้

เนื่องจากคุณสมบัติของ e-learning ทำให้ผู้เรียนเข้าถึงได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ลดข้อจำกัดด้านเวลา และสถานที่ ดังนั้น

แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทย พ.ศ.2545-2549 จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้าน

e-Education โดยเน้นการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (Information and Communication Technology)

เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อุปกรณ์ของประชาชน โดยถือเป็นความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างภาครัฐกับเอกชน เพื่อสร้างความพร้อมของทรัพยากรมนุษย์

และพัฒนาให้เกิดสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพผลการสำรวจหลายแห่งพบว่าการเติบโตของ e-learning ในปัจจุบันมีอัตราที่รวดเร็วมาก

เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อปี ค.ศ. 2000

มูลค่าผลิตภัณฑ์และการให้บริการ e-learning มีจำนวนสูงถึง 7.1 พันล้านดอลลาร์ และคาดว่าจะเพิ่มเป็น 40.2 พันล้านดอลลาร์ในปี ค.ศ. 2005 ส่วนประเทศสิงคโปร์นั้นก็มีคาดการณ์ว่ามูลค่าของ e-learning ในปี ค.ศ. 2005 จะเพิ่มถึง 62 ล้านดอลลาร์สหรัฐเช่นกัน สำหรับประเทศไทย แม้การพัฒนาการของ e-learning ยังอยู่ในขั้นเริ่มต้น แต่ก็มีการนำไปใช้ในหลายแห่ง ทั้งในระดับโรงเรียน และระดับอุดมศึกษาในรูปแบบที่ต่างกันไป บทบาทของ e-learning มิได้จำกัดอยู่เฉพาะ การเรียนในระบบเท่านั้น แต่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างกว้างขวาง เช่น การฝึกอบรมบุคลากรในสาขาอาชีพต่างๆ และเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับคนในทุกๆ ระดับ ดังนั้นประเทศกำลังพัฒนาเช่นประเทศไทย ก็ควรหาแนวทางรับมือและประโยชน์จาก e-learning ใหม่มากที่สุด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

อย่างไรก็ตามการรับมือดังกล่าว ต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ในเรื่องของ e-learning ทั้งในอดีต ปัจจุบันและ อนาคต ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาจึงได้จัดทำโครงการวิจัยเรื่อง “พัฒนาการและทิศทางของ e-learning ในประเทศไทย” ขึ้น เพื่อประโยชน์ในการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ e-learning แก่หน่วยงาน บุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนา e-learning ของประเทศไทยอย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไปในอนาคต